

DN.RESOR

Helena Sjödin Öberg,
redaktör

➔ DN Resor på söndag.

DN:s korrespondent Peter Loewe rapporterar från världsutställningen i Milano.

TORS DAG 21 MAJ 2014 • RESOR OCH UPPLIVNINGAR JORDEN RUNT • WWW.DN.SE/RESOR

DN Resor, 105 15 Stockholm, resebilagan@dn.se. Redaktör: Helena Sjödin Öberg 08-738 16 25

Lübeck.

Mariakyrkan och rådhuset från 1200-talet är med sina kaféer och restauranger den naturliga mötesplatsen i Lübeck.

Vinhandeln H F von Melle från 1853 är en av Lübecks många adresser för vintresserade.

Under rådhuset finns vackra historiska träfat för lagring av vin.

Den medeltida delen av Lübeck finns på Unescos världsarvslista.

Fransk vinkultur i tysk tappning

I sommar reser tusentals svenskar genom Tyskland på väg till solen och värmen vid Medelhavet. Men redan på andra sidan Östersjön, i Lübeck, kan du få en försmak av den franska vinkulturen.

• Det är inte långt mellan historiska platser i Lübeck. Mitt emot den imponerande Mariakyrkan står Buddenbrookhuset, skådeplatsen för Thomas Manns familjeroman. Längre ned på samma gata hittas Tysklands äldsta vinhandel "Tesdorpf Weinhandlung zu Lübeck", grundad 1678.

Att den ligger där, långt från vindlingarna i söder, är som så mycket annat i staden ett arv från hansan.

Sekler av vinhandel har satt djupa spår. Det märks framför allt genom "Rotspon", rödviner som lagras och fylls på flaska i Lübeck. Traditionen går tillbaka till medeltidens täta handelsförbindelser med södra Frankrike.

Innanför den skeva tegelfasaden driver Carl Tesdorpf i dag familjeföretaget i tolfte generation. Redan som barn extrajobbade han med att klistra vinetiketter på flaskor.

– Rotspon har följt mig hela livet

så 1975 gick jag och 12 andra vinhandlare samman för att skydda begreppet. Vi enades om att vinet måste vara franskt, komma på fat och fyllas på flaska här, säger Carl Tesdorpf.

Endast flaskor som uppfyller dessa kriterier får säljas som "Lübecker Rotspon".

Men det finns inte ett Rotspon. Varje vinhus köper in vin och skapar sin egen blandning.

Tesdorpf's Rotspon innehåller vin från Bordeaux eller området kring Perpignan. Efter sex månaders lagring i Frankrike kommer vinet till Lübeck där det lagras på fat eller flaska ytterligare 6–9 månader.

– Tillsammans med odlarna i Frankrike blandar vi en cuvée med upp till sex olika druvor. Cabernet franc, cabernet sauvignon och ofta merlot, säger Carl Tesdorpf.

Förklaringen till att det uppstått en vinkultur i just Lübeck hittas

under marken. Inte i form av "terroir", utan den mjuka jorden.

– På medeltiden innehöll vin mer tanniner och syra så lagringen var väldigt viktig, säger Manuel Mack.

Han är oenolog på H.F. von Melle, en annan av stadens traditionsrika vinhus.

Den sandiga marken gjorde det enkelt att gräva vinkällare. 1220 öppnade den första under rådhuset och med tiden skulle det bli många fler.

– Det var en stor fördel. Köpmännen kunde köpa enorma mängder ungt vin och förädla här, säger han.

Lübeck blev en knutpunkt för vinhandeln mellan södra och norra Europa. Under en tid hade staden även monopol på handeln med Skandinavien.

Vinet som dracks uppe hos oss var med andra ord ofta Rotspon från Lübecks källare.

Till skillnad från de fattiga franska vinbönderna kunde Lübecks köpmän unna sig träfat i hög kvalitet, något som kan ha bidragit till ytterligare förädling. För enligt legenden lyckades de få ut det bästa av vinet. Sjöresan samt det fuktiga och milda klimatet under lagringen i Lübeck ansågs gynna smaken.

I dag berättas gärna historien om

När du köper en flaska Rotspon får du inte bara en flaska franskt rödvin utan ett stycke historia.

Carl Tesdorpf driver Tysklands äldsta vinhandel i tolfte generationen.

hur Napoleons soldater föredrog Rotspon framför det egna vinet under ockupationen av staden 1806.

– Det finns många anekdoter men som fackman måste jag säga att det nog mest är en fin historia. Klimatet är bra här, men det är det också i Bordeaux, skrattar Manuel Mack.

Än i dag hittas inte mindre än 15 väl-sorterade vinhus i staden. Flera av dem erbjuder egen Rotspon från 50 till 200 kronor flaskan.

– Det är inte illa men innan kriget fanns 70 vinhandlare med egen Rotspon. Det lagrades miljontals liter och halva innerstaden var full av rödvin, säger Manuel Mack.

Vinet kommer inte längre i träfat lastade på segelskepp utan i stältankar med lastbil. Men det viktiga är att den månghundraåriga traditionen lever vidare efter dagens moderna förutsättningar.

– När du köper en flaska Rotspon får du inte bara en flaska franskt rödvin utan ett stycke historia. Berättelsen om hur de hanseatiska handelshusen fyllde flaskor med vin och spred dem i världen, säger Carl Tesdorpf.

Carl Undén
resebilagan@dn.se

Tio bra men okända museum i Europa

● Tidningen The Guardian har listat tio bra, men okända europeiska museum. Här är de:
Kampa i Prag. Ett galleri för modern konst.
Museet för väskor och plånböcker i Amsterdam. Museet innehåller över 5 000 föremål från de senaste 500 åren.
Musée Zadkine i Paris. Ossip Zadkines hem och studio där han och hans fru arbetade i nära ett halvt sekel.

CaixaForum i Madrid. Ett kulturcenter skapat av de schweiziska arkitekterna Herzog och Meuron med en imponerande konstsamling.

Casa Museu Medeiros e Almeida i Lissabon. En privat samling i ett hus med vackra möbler och fina konstverk.

Vaserly Museum i Budapest. Fullt med målningar som du inte kan sluta att stirra på.

Centrale Montemartini i Rom. Lekfullt med grekisk och romersk skulptur.

Hofmobiliendepot Möbelmuseum i Wien. Möbelssamling från den kejsarliga Habsburgfamiljen.

Karykatyry i Warszawa. Satirteckningar.

Designpanoptikum i Berlin. Bizarra, surrealistiska objekt.
 DN

Rotspon.

● **"Rotspon"** är lågtysk och kan översättas till "rött träsån". Ordet anses komma från att vinet färgade träfatens inre rött.
 ● **Vinet i "Lübecker Rotspon"** måste vara franskt och kommer ofta från Bordeaux, men också Bourgogne eller Languedoc-Roussillon.
 ● **De vanligaste druvarna** är merlot, cabernet sauvignon, cabernet franc.

Resadit

● **Bil:** via Öresundsbron till Danmark och vidare med färjan mellan Rødby och Puttgarden som är 90 km norr om Lübeck.
 ● **Tåg:** Från Köpenhamn avgår fem direkttåg till Lübeck dagligen. Resttid fyra timmar, enkelbiljett från 320 kronor (249 DKK).

● **Flyg:** Germanwings och SAS flyger direkt från Stockholm till Hamburg sex dagar i veckan från 1040 kronor tur och retur.

● **Czech Airlines** flyger direkt från Göteborg till Hamburg sex dagar i veckan från ca 1600 kronor tur och retur.
 ● **Resan** från Hamburg till Lübeck tar 45 minuter med bil eller tåg.

● **Ratskeller zu Lübeck:** Stadens första vinkällare under rådhuset hyser i dag stadens mest kända restaurang. Klassiska nordtyska rätter som matjes och lapskojs. I lokalen står historiska träfat för lagring av Rotspon. Huvudrätt 10-20 Euro. ratskeller-zu-luebeck.de

● **Blockhouse:** Tysk stekhuskedja med prisvärda köttätter och salader. Barnvänligt och med utsikt mot den historiska stadsporten Holstentor. Huvudrätter 7-15 Euro. block-house.de/

Boende

● **Hotel Anno 1216:** Designhotel i innerstaden inhytt i ett hus från 1600-talet fyllt av stuckaturer, oljemålningar och barocka möbler. Moderna ljusa rum och ekologisk frukost, dubbelrum från 1600 kronor natten. hotelanno1216.de

● **Zur alten Stadtmauer:** Pristvårt familjedrivet hotell i centrum där

rummen på övervåningarna har utsikt över takåsarna. På sommaren även pool på innergården. Dubbelrum inklusive frukost från 900 kr/natt. hotelstadtmauer.de

● **B&B Hotel Lübeck:** Enklare nybyggt kedjehotell vid tågstationen strax utanför innerstaden. Alla rum med luftkonditionering, tv och

badrum. Dubbelrum utan frukost från 600 kronor natten.

Restauranger

● **Wullenwever:** I ett hus från 1585 erbjuder stjärnkocken Roy Petermann högklassig treättersmeny inklusive dryck för 110 Euro. En stjärna i Guide Michelin. wullenwever.de

RESOR

För annonsering ring 08-738 14 20, resor@dn.se

INDCEN Läggprisflyg hela världen 08-56265000 Även hotell & paket

NÖJEN

För annonsering ring 08-738 14 25 eller nojen@dn.se

MUSIKBÅTEN M/S VINDHEM

RÄKAFTON
 Ät råkor, smör och nybakat bröd så mycket ni orkar.
 Alternativ: Tacos med tillbehör. Som dessert ostbricka med kex.
 Alltid livemusik och fest ombord!
 Måndag - lördag
 320,-

Lördag 23 maj
FULL KOLL
 Lördag 30 maj
ÅL IN BAND
 Lördag 6 juni
BAD INFLUENCE
 Lördag 13 juni
DE SOTO
 Fredag 19 juni
MIDSOMMÄRKRYSSNING

Avg. kl 19.00 från Slottet
 Välkomna ombord!
 Boken. & info: 08-604 04 20
 För fler band/kvällar
vindhem.com

MusikSmart

25 %
rabatt

Med en konsertserie kommer du iväg!

Blanda det välkända med det mindre kända – i Lördag guld hittar du såväl Tjajkovskij, Mahler och Sjostakovitj som den hyllade svenske tonsättaren Mats Larsson Gothe. Visionäre klarinettisten Martin Fröst i en unik världspremär, och violinisten Janine Jansen ger extra guldkant åt det som redan glimmar.

Sju lördagar till rabatterat pris: från 1.095 kr

Läs mer på konserthuset.se/musiksmart

Janine Jansen ger en recital i Konserthuset den 5 mars 2016

Konserthuset
 Mer än du tror

08-50 66 77 88

SVERIGES RADIOS SYMFONIORKESTER

SIMON SCHAMA

interplay

BRITTENS WAR REQUIEM
 TOR 21 MAJ KL 19.30
 Sveriges Radios Symfoniorkester
 Radiokören
 Eric Ericsons Kammarkör
 Adolf Fredriks Gosskör
 Daniel Harding dirigent
 Tatiana Pavlovskaya sopran
 Andrew Staples tenor
 André Schuen baryton
 BRITTEN: War Requiem
 Biljetter: 110–395 kr

#12 SIMON SCHAMA
 TOR 21 MAJ KL 18.30
 Samtal mellan historikern Simon Schama och chefsdirigent Daniel Harding om sambandet mellan musik och historia.
 Biljetter: 100 kr

berwaldhallen.se
 Tel 08-784 18 00 #interplaysthlm [sverigesradio](http://sverigesradio.se)

Få senaste nytt
i fickan.

Ladda ner vår app till din
smartphone och surfplatta
i App Store eller Google Play

**DAGENS
NYHETER.**